

Rzutnik Diapol Automat

AUTOR / WYTWÓRCA

CZAS I MIEJSCE

Czas powstania:
1981

Miejsce powstania:
Warszawa, Polska

DANE TECHNICZNE

Wymiary:
wys.: 143 mm, sze.: 245 mm, dł.: 332 mm

Materiał:

Technika:

PRAWA

Właściciel obiektu: Muzeum Inżynierii i
Techniki. Wizerunki cyfrowe i metadane
obektu: domena publiczna. Opis
kontekstowy: licencja CC BY-NC-SA 3.0 PL
(Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne -
Na tych samych warunkach 3.0 Polska).

POZOSTAŁE INFORMACJE

MIM 118/VI/28

SŁOWA KLUCZOWE

aparatura naukowa, czas wolny, fotografia,
komunikacja, kopiowanie, nośnik, obraz,
odtworzenie obrazu, oświetlenie, pomoce
naukowe, prąd, PRL, propaganda, rzutniki,

OPIS

Rzutnik (diaskop) to urządzenie optyczne służące do wyświetlania na ekranie powiększonych obrazów. Rzutnik wykorzystuje rozwiązania optyczne zastosowane w tak zwanej laterna magica (latarni magicznej) – prostym urządzeniu do wyświetlania obrazu zbudowanym ze szklanych przeźroczy, w którym źródłem światła był najpierw płomień świecy, a później lampa naftowa lub inne związki chemiczne. Za wynalazcę tego urządzenia uważa się Athansiusa Kirchera, który w 1646 roku opisał i zilustrował je w swoim dziele *Ars Magna Lucis et Umbrae* oraz Christiaana Huygensa, który w 1659 roku zaprezentował działający prototyp. Rzutnik przeźroczy Diapol 9839 Automat w latach 1975-1990 był produkowany przez Polskie Zakłady Optyczne w Warszawie. W drugiej połowie XIX wieku jednym z najbardziej liczących się warszawskich zakładów produkujących przyrządy optyczne była Pierwsza w Kraju Fabryka instrumentów Optycznych FOS należąca do Aleksandra Ginsberga – twórcy przemysłu optycznego na ziemiach polskich. Po jego śmierci fabrykę prawdopodobnie przeniesiono do Petersburga. W roku 1921 ponownie rozpoczęła ona jednak pracę w Warszawie jako Fabryka Aparatów Optycznych i Precyzyjnych H. Kolberg i S-ka. Po wycofaniu się Kolberga ze spółki w 1930 roku, pozostali udziałowcy utworzyli Polskie Zakłady Optyczne. Nad konstrukcją rzutników serii Diapol pracowali Witold Woźniakowski, Jan Figlewicz oraz Zbyszek Kramarz. Koncepcję plastyczną rzutnika przygotował Jan Krzysztof Meisner – projektant form przemysłowych, rysownik, fotograf, teoretyk wzornictwa, autor projektów skutera Osa, samochodu Beskid, aparatów fotograficznych Alfa i Druh. Rzutnik Diapol 9839 Automat jest przeznaczony do projekcji przeźroczy diapozytywowych czarno-białych lub kolorowych formatu 24x38 mm, oprawionych w ramki 5x5 cm. W układzie optycznym rzutnika zastosowano obiektyw Krytar 2.8 o ogniskowej 85 mm od 0,5 do 10 m. Diaskop jest wyposażony w ramkę do automatycznego podawania przeźroczy. Po przejściu ramki z przeźročkami od numeru jeden do trzydzieści sześć, trzeba ręcznie przesunąć magazynek do pierwszego slajdu. Automatyczną zmianę przeźroczy i ustawiania ostrości obrazu umożliwia układ zdalnego sterownia. Dzięki zamontowaniu silnej żarówki halogenowej, rzutnik może być stosowany w warunkach domowych, jak i w placówkach naukowych. Ponieważ żarówka wytwarza wysoką temperaturę, w diaskopie, w celu chłodzenia układu optycznego, zamontowano dmuchawę. W czasie używania rzutnika sugerowane są przerwy trwające piętnaście minut po każdych dziewięćdziesięciu minutach projekcji. Opracowanie: Beata Krzaczyńska, Piotr Turowski, Filip Wróblewski